

LUND UNIVERSITY

Remissyttrande: Effektiv och rättssäker PBL-överprövning (SOU 2014:14)

Nilsson, Annika

2014

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Nilsson, A. (2014). Remissyttrande: Effektiv och rättssäker PBL-överprövning (SOU 2014:14).

Total number of authors:
1

Creative Commons License:
Ospecificerad

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

LUNDS UNIVERSITET

Juridiska fakulteten

Juridiska fakultetsstyrelsen
Professor Annika Nilsson

Remiss: Effektiv och rättssäker PBL-överprövning (SOU 2014:14) S2014/2509/PBB

Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet, som anmodats att yttra sig över rubricerat betänkande, får härmed avge följande yttrande, som utarbetats av professor Annika Nilsson.

Juridiska fakultetsstyrelsen ställer sig bakom utredningens förslag att mark- och miljödomstolarna ska pröva överklaganden av kommunala beslut att anta, ändra eller upphäva detaljplan eller områdesbestämmelser. Ett förfarande med fyra överprövningsinstanser (även om två av instanserna på grund av kravet på prövningstillstånd i flertalet fall inte kan tas i anspråk av den klagande) är knappast motiverat ur rättssäkerhetssynpunkt, däremot mindre lämpligt ur såväl tids- som ekonomisk synpunkt. Som utredningen konstaterar kan rätten till domstolsprövning knappast anses vara uppfylld om tillgång till den första domstolsinstansen är begränsad genom krav på prövningstillstånd. Mark- och miljööverdomstolen utgör inte heller en lämplig instans att hantera alla överklaganden av sådana beslut som första överprövningsinstans. Således synes en lämplig lösning vara att slopa länsstyrelsen som överprövningsinstans. En förutsättning är självfallet att domstolarna tillförs de resurser som behövs för att kunna hantera ärendena på ett bra sätt.

Fakultetsstyrelsen ställer sig avvisande till utredningens förslag att prövningen av överklagade bygglov, förhandsbesked och tillsynsbeslut koncentreras till vissa länsstyrelser. Utredningens argument för att dela upp PBL-målen i två grupper, som föreslås behandlas i olika ordning vid överklagande, är inte övertygande. Fakultetsstyrelsen inser att det kan finnas praktiska argument för en sådan lösning, men den är svår att motivera ur rättslig synpunkt. Frågan är inte oproblematisk. Samma överväganden gör sig gällande i ärenden rörande bygglov m.m. som i fråga om detaljplaner. I princip borde därför samma slutsats dras, nämligen att även dessa beslut ska överklagas till mark- och miljödomstol i första instans. Dock är det fråga om ett stort antal mål av mycket varierande karaktär. Mark- och miljödomstolarna skulle behöva omfattande resurstillskott för att kunna hantera alla dessa ärenden. Utredningens förslag i denna fråga framstår som en dålig kompromiss. Ska en koncentration ske är det, som sagt, en bättre lösning att lägga över förstainstansprövningen på mark- och miljödomstolarna. Då vinner man också i effektivitet genom att antalet instanser reduceras. Om man väljer att följa utredningens förslag om uppdelning av ärendetyperna ser

fakultetsstyrelsen det trots allt som en bättre lösning att bygglovsbeslut m.m. fortsatt överklagas till den länsstyrelse i vilken den aktuella kommunen är belägen.

Fakultetsstyrelsen anser vidare att den s.k. ventilen till Högsta domstolen bör behållas, för att möjliggöra prejudikatsprövning i principiellt viktiga frågor. – En sådan ventil skulle f.ö. även behövas för ärenden enligt miljöbalken, men den frågan ligger naturligtvis utanför den här utredningens uppdrag.

Juridiska fakultetsstyrelsen ställer sig bakom utredningens förslag angående samordning av överklaganden av beslut enligt PBL och miljöbalken, om besluten har samband med varandra. En sådan samordning ger förbättrade möjligheter till enhetliga och rättssäkra beslut, och kan förmodligen också innebära effektivisering av handläggningen.

Vidare synes det vara en lämplig åtgärd att Boverket anordnar vägledning och utbildning för att förbättra kvaliteten på det beslutsunderlag kommunerna lämnar över vid överklagade beslut enligt PBL.

Juridiska fakultetsstyrelsen delar utredningens uppfattning att nuvarande reglering av klagorätten inte bör ändras. Regler och praxis rörande rätten att överklaga bygglov m.m. synes rimlig vad gäller omfattningen av klagorätten och ger tillräcklig vägledning för de gränsdragningar som behöver göras. Fakultetsstyrelsen delar utredningens tolkning av 2 kap. 9 § PBL och dess betydelse för klagorätten, och gör liksom utredningen bedömningen att en kodifiering av rådande praxis skulle medföra betydande nackdelar. Inte heller har framförts några övertygande skäl för att ändra den kommunala nämndens rätt att överklaga. Vad gäller bestämmelsen om att frågor som redan är avgjorda genom detaljplan inte kan överklagas finns inte heller skäl för förändring. Bestämmelsen torde vara tillräckligt tydlig även om det naturligtvis uppkommer frågor i enskilda fall om vad som egentligen är avgjort genom planen.

Juridiska fakultetsstyrelsen ställer sig bakom utredningens förslag om reglering av särskilda rättsmedel och möjlighet till sammanläggning av ärenden och mål i mark- och miljödomstolarna.

Enligt delegation

Annika Nilsson